

Rythmisis

Rythmisis - National Institute of Artificial Intelligence,
Personal Data and Digital Governance Law

FRIA Proposal

*Fundamental Rights Impact
Assessment Template for Use by
Public and Private Entities (GR)*

2025

Μάρτιος 2025

Συντονισμός και Επιστημονική Υποστήριξη:

Δρ. Μαρία - Ωραιοζήλη Φ. Κουτσουπιά

<https://be.linkedin.com/in/oraiozilikoutsoupia>

Ελπίδα Σοφία Π. Λογγινίδου

[Elpida Sofia Longinidou - Member of Research Team - Rythmisis | LinkedIn](#)

Συγγραφική ομάδα:

Γεώργιος Κ. Κοτλίδας

[Georgios Kotlidas - Researcher - Space Generation Advisory Council | LinkedIn](#)

Γεωργία Κ. Κουτσιούμπα,

[Georgia Koutsoumpa - Thessaloniki, Macedonië, Griekenland | Professioneel profiel | LinkedIn](#)

Χαράλαμπος Κ. Κουτσιούμπας,

[Charalampos Koutsoumpas - Attorney At Law - Thessaloniki Bar Association | LinkedIn](#)

Κωνσταντίνος Μησιρλής

<https://www.linkedin.com/in/konstantinos-g-misirlis-90057a2b8/>

Δήμητρα-Ελένη (Μιλένα) Παυλίδου

[Milena Pavlidou - Thessaloniki en omgeving | Professioneel profiel | LinkedIn](#)

Επιμέλεια Κεφαλαίων:

Γεώργιος Γαλανόπουλος

[George Galanopoulos - President - Rythmisis | LinkedIn](#)

Βρεττός Μουλός

[Vrettos Moulos - Scientific Researcher - AiNTIGONE | LinkedIn](#)

Τεχνική Επιμέλεια:

Σπύρος Αυλωνίτης

[Spyros Avlonitis - KLM Royal Dutch Airlines | LinkedIn](#)

John Gkountouras

[John Gkountouras - University of Amsterdam | LinkedIn](#)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πρόταση που συντάχθηκε από την επιστημονική ομάδα του Ινστιτούτου Δικαίου Τεχνητής Νοημοσύνης Rythmisis για την αξιολόγηση των επιπτώσεων της χρήσης συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης στα θεμελιώδη δικαιώματα βασίστηκε στις απαιτήσεις και τις προβλέψεις του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για την Τεχνητή Νοημοσύνη 2024/1689 καθώς και σε υπάρχοντα ξενόγλωσσα πρότυπα και κατευθυντήριες αρχές. Απευθύνεται σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικές οντότητες που παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες που αναπτύσσουν, χρησιμοποιούν ή θέτουν σε εφαρμογή συστήματα ΤΝ, αλλά και εν γένει, σε φορείς εφαρμογής συστημάτων ΤΝ υψηλού κινδύνου, που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ σημείο 5 στοιχεία β) και γ) του σχετικού Κανονισμού και οφείλουν να διενεργούν εκτίμηση των επιπτώσεων που μπορεί να έχει στα θεμελιώδη δικαιώματα η χρήση του εκάστοτε συστήματος. Η παρούσα πρόταση δεν αποτελεί δεσμευτικό νομικό κείμενο και δεν υποκαθιστά την ανάγκη για νομική συμβουλή ως προς τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης των φορέων (ιδιωτικών και δημοσίων). Η παρούσα πρόταση θα υπόκειται σε επανεξέταση κατόπιν δημοσίευσης από το ΑΙ Office του σχετικού ερωτηματολογίου βάσει του άρθρου 27 του Κανονισμού 2024/1689 και κατόπιν δημοσίευσης κάθε σχετικού ευρωπαϊκού ή εθνικού νομοθετήματος.

Αναμένεται τέλος, ανανέωση και συμπλήρωση της παρούσας πρότασης κατόπιν δημοσίευσης των προτύπων (AI Standards) από την επιτροπή CEN-CENELEC που θα παρέχουν το τεκμήριο συμμόρφωσης με τη σχετική νομοθεσία για την τεχνητή νοημοσύνη.

INTRODUCTION

This FRIA template proposal, prepared by the scientific team of the “Rythmisis” Institute of Artificial Intelligence Law, evaluates the impact of artificial intelligence (AI) systems on fundamental rights. It is based on the requirements and provisions of the European Artificial Intelligence Regulation 2024/1689, as well as existing international standards and guidelines. It is intended for public law organizations or private entities providing public services, which develop, use or deploy artificial intelligence systems, as well as for operators of high-risk AI systems referenced in Annex III, Section 5, points (b) and (c) of the Regulation, who shall be conducting impact assessments regarding the potential effects of AI system usage on fundamental rights. This proposal is not a binding legal document and does not replace the need for legal advice on compliance obligations for organizations (both public and private). It will be subject to review following the publication of the relevant questionnaire by the AI Office under Article 27 of Regulation 2024/1689, as well as any future European or national legislation. Updates and additions are also anticipated following the publication of AI Standards by the CEN-CENELEC committee.

NΟΜΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ

Ο σκοπός της Αξιολόγησης των Επιπτώσεων της ΤΝ στα Θεμελιώδη Δικαιώματα (FRΙΑ), όπως προβλέπεται και στον ευρωπαϊκό κανονισμό για την ΤΝ (Άρθρο 27 του AI Act), είναι να εναρμονίσει τους κανόνες που ισχύουν στα κράτη μέλη της Ε.Ε. με το ισχύον πλαίσιο της ΕΕ, έτσι ώστε τα συστήματα ΤΝ να είναι ασφαλή, να διακρίνονται από διαφάνεια και σεβασμό στο ισχύον δίκαιο και στα θεμελιώδη δικαιώματα, αλλά παράλληλα να είναι και αξιόπιστα. Τα προαναφερθέντα δικαιώματα, και δη αυτά που προβλέπονται στον ΧΘΔΕΕ, ο οποίος αποτελεί πρωτογενές δίκαιο της Ε.Ε¹, μπορεί να υποστούν δυσμενείς επιπτώσεις από εφαρμογές της ΤΝ. Ορισμένα παραδείγματα αποτελούν το δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια (Άρθρο 1 ΧΘΔΕΕ), το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια (Άρθρο 6 ΧΘΔΕΕ), το δικαίωμα στην προστασία του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου και των προσωπικών δεδομένων (Άρθρα 7 και 8 ΧΘΔΕΕ) αλλά και το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης (Άρθρο 11 ΧΘΔΕΕ). Συνήθης προβληματισμός σε τεχνικό και νομικό επίπεδο σχετικά με τη χρήση συστημάτων ΤΝ, είναι η τροφοδότηση και αναπαραγωγή διακρίσεων (bias) η οποία αντίκειται στην απαγόρευση των διακρίσεων (Άρθρο 21 ΧΘΔΕΕ). Τέλος, η χρήση συστημάτων ΤΝ σε επιμέρους τομείς, όπως παραδείγματος χάριν, η δικαιοσύνη ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο το δικαίωμα της πραγματικής προσφυγής και του αμερόληπτου δικαστηρίου όπως επίσης και το τεκμήριο της αθωότητας και τα δικαιώματα στην υπεράσπιση (Άρθρα 47 και 48 ΧΘΔΕΕ).

Στο πλαίσιο αξιολόγησης των κινδύνων για τα προαναφερθέντα δικαιώματα, το Συμβούλιο της Ευρώπης εισήγαγε το Νοέμβριο του 2024 την Ανάλυση Επιπτώσεων στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τη Δημοκρατία και το Κράτος Δικαίου για τα συστήματα ΤΝ, ή “HUDERIA”, με στόχο την ορθή προσέγγιση στην αξιολόγηση των κινδύνων και των επιπτώσεων της ΤΝ στους παραπάνω τομείς. Σχεδιασμένο για χρήση είτε από ιδιωτικές είτε από δημόσιες οντότητες, προκειμένου αυτές να ταυτοποιούν, να αξιολογούν και να μετριάζουν αρνητικές επιπτώσεις κατά τον κύκλο ζωής του

---

¹ Το πρωτογενές δίκαιο της Ε.Ε. υπερισχύει Κανονισμών και Οδηγιών, τα οποία αποτελούν παράγωγο δίκαιο και πρέπει να συμφωνούν πάντοτε με το πρωτογενές,

συστήματος TN, πρόκειται επίσης για νομικά μη δεσμευτικό κείμενο, που έχει χαρακτήρα καθοδηγητικό, το οποίο έχει ληφθεί υπόψιν κατά τη σύνταξη της παρούσας.

Σημαντικό στον τομέα αυτό, είναι και το πλαίσιο της ΕΕ για αξιόπιστα συστήματα TN, το οποίο αναπτύχθηκε από μια ομάδα ειδικών στην TN (HLEG) και είναι βασισμένο στις Κατευθυντήριες Οδηγίες για Αξιόπιστη TN, αλλά αποτελεί και τον προάγγελο του Κανονισμού της ΕΕ για την TN (AI Act). Βασικός στόχος του πλαισίου αυτού, είναι η εναρμόνιση μεταξύ τεχνολογικής προόδου και θεμελιωδών δικαιωμάτων, με παράλληλη διασφάλιση ότι τα συστήματα TN θα είναι δίκαια, ασφαλή και θα χαρακτηρίζονται από διαφάνεια.

Το μεγαλύτερο ευρωπαϊκό βήμα στη νομοθέτηση της TN, έγινε με την υιοθέτηση του σχετικού Κανονισμού. Ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Act) είναι η πρώτη γενική νομοθεσία παγκοσμίως για την TN. Σκοπός του είναι να παρέχει ένα πλαίσιο για την ανάπτυξη, τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση συστημάτων TN, τα οποία ενδέχεται να θέσουν κινδύνους για την υγεία, την ασφάλεια ή τα θεμελιώδη δικαιώματα. Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρων ο τρόπος με τον οποίο κατατάσσει ο Κανονισμός τα συστήματα TN σε κατηγορίες ρίσκου, ακολουθώντας τα βήματα του ΓΚΠΔ, απαγορεύοντας ένα περιορισμένο σύνολο πρακτικών που θεωρούνται αντίθετες στις αξίες και τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ, και ορίζοντας τα συστήματα TN υψηλού κινδύνου. Εν ολίγοις, όταν τα συστήματα TN ενδέχεται να επηρεάσουν την ασφάλεια των ατόμων ή τα θεμελιώδη δικαιώματά τους, ο Κανονισμός θέτει όρια στην ανάπτυξή τους με αυξημένες απαιτήσεις (ανθρώπινη εποπτεία, εκτιμήσεις συμμόρφωσης, τεχνική τεκμηρίωση, μηχανισμοί διαχείρισης κινδύνου). Μια από τις απαιτήσεις θεσπίζεται στο άρθρο 27 και δημιουργεί την υποχρέωση διενέργειας FRIA, δηλαδή μιας αξιολόγησης του αντίκτυπου του εκάστοτε συστήματος, στα θεμελιώδη δικαιώματα. Ο Κανονισμός οδηγεί δηλαδή, στο συμπέρασμα, ότι η ανάπτυξη και χρήση TN στην ΕΕ, θα έχει ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα, γεγονός που επιβεβαιώνεται και με την προσχώρηση της ΕΕ στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Τεχνητή Νοημοσύνη, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τη Δημοκρατία και το Κράτος Δικαίου, του πρώτου παγκοσμίως νομικά δεσμευτικού κειμένου στο οποίο έχει προσχωρήσει πληθώρα κρατών μεταξύ των

οποίων και το Ηνωμένο Βασίλειο αλλά και ο Καναδάς. Λαμβάνοντας υπόψιν ότι οι υποχρεώσεις του Κανονισμού, για τα συστήματα Τεχνητής Νοημοσύνης άρχισαν να εφαρμόζονται από τις αρχές του 2025, το Ινστιτούτο Δικαίου Τεχνητής Νοημοσύνης Rhythmis δημιούργησε τον συγκεκριμένο οδηγό διενέργειας FRIA, ως εργαλείο επίτευξης συμμόρφωσης με τα όσα ορίζει ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την ΤΝ.

ΜΕΡΟΣ Α. ΕΝΑΡΞΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Για την αποτελεσματικότερη χρήση του συγκεκριμένου προτύπου προτείνουμε να ακολουθήσετε τα παρακάτω βήματα:

ΒΗΜΑ 1) Αξιολόγηση του συστήματος ΤΝ του φορέα σας βάσει του Γενικού Ορισμού Συστημάτων ΤΝ Υψηλού Κινδύνου. Εάν εμπίπτει στον ορισμό, προχωρήστε στο ΒΗΜΑ 2 ΚΑΙ 3. Εάν όχι, προχωρήστε απευθείας στο ΕΛΕΓΧΟ 3.

ΒΗΜΑ 2) Απάντηση των παρακάτω ερωτήσεων (ΕΛΕΓΧΟΥ 1, 2 και 3) προς αξιολόγηση του εκάστοτε συστήματος ΤΝ σχετικά με την κατηγοριοποίηση ρίσκου του συστήματός σας.

ΒΗΜΑ 3) Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου (FRIA) που ακολουθεί, για τις περιπτώσεις που απαιτείται.

Γενικός Ορισμός Συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης Υψηλού Κινδύνου:

- Σύστημα τεχνητής νοημοσύνης που δημιουργεί προφίλ ατόμων πραγματοποιώντας επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
- Επιπλέον, όλα τα συστήματα ΤΝ στους τομείς: μη απαγορευμένων (από τον Κανονισμό για την Τεχνητή Νοημοσύνη) βιομετρικών δεδομένων· κρίσιμων υποδομών· εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης· απασχόλησης· πρόσβασης και απόλαυσης βασικών δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών· επιβολής του νόμου· διαχείρισης μετανάστευσης, ασύλου και ελέγχου συνόρων· διοίκησης της δικαιοσύνης και δημοκρατικών διαδικασιών.

ΒΗΜΑ 4) Ακόμη αβέβαιοι για το επίπεδο κινδύνου που ισχύει για το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης; Εάν ναι, απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις (ΕΛΕΓΧΟΣ 1, 2 ΚΑΙ 3).

ΕΛΕΓΧΟΣ 1: ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΗ ΑΠΟΔΕΚΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

(Αρκεί 1 απάντηση “ναι” για το χαρακτηρισμό του συστήματος ως μη αποδεκτού κινδύνου.)

Αξιολόγηση μη αποδεκτού κινδύνου:

1. Διαχέει το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης υποσυνείδητα μηνύματα; Ή χρησιμοποιούνται σκόπιμες χειριστικές ή παραπλανητικές τεχνικές;
2. Πραγματοποιεί το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης χρήση πρακτικών χειραγώγησης/κατάχρησης ευάλωτης ομάδας, που θα μπορούσε να οδηγήσει σε σωματική ή ψυχολογική βλάβη;
3. Πραγματοποιεί το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης χρήση πρακτικών κοινωνικής βαθμολόγησης;
4. Στοιχεί το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης στην ανίχνευση συναισθημάτων ενός ατόμου στην εργασία ή την εκπαίδευση, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που σχετίζονται με ιατρική ασφάλεια;
5. Χρησιμοποιεί το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης βιομετρική ταυτοποίηση σε δημόσιο χώρο ή βιομετρική κατηγοριοποίηση ατόμων με βάση ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα;

Απαντήσατε "όχι" σε όλες τις ερωτήσεις; Εάν ναι, το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης πιθανώς δεν είναι κατατάσσεται στα συστήματα μη αποδεκτού κινδύνου. Αν έχετε απαντήσει “ναι” σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω ερωτήσεις, το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης είναι μη αποδεκτού κινδύνου και πρέπει να παύσει άμεσα η χρήση του. Προτείνουμε να αναζητήσετε νομική συμβουλή ή εναλλακτικά να επικοινωνήσετε με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

ΕΛΕΓΧΟΣ 2: ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

(Αρκεί 1 απάντηση “ναι” για το χαρακτηρισμό του συστήματος ως υψηλού κινδύνου. Υποχρέωση διεξαγωγής ΕΛΕΓΧΟΥ 4)

Αξιολόγηση υψηλού κινδύνου:

1. Δημιουργεί το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης προφίλ ατόμων;

2. Είναι το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης προϊόν ή στοιχείο ασφάλειας ενός προϊόντος στους εξής τομείς:

- Μηχανήματα (Οδηγία 2006/42/EK)
- Παιχνίδια (Οδηγία 2009/48/EK)
- Σκάφη αναψυχής και υδατοσκάφη (Οδηγία 2013/53/EE)
- Ανελκυστήρες (Οδηγία 2014/33/EE)
- Εξοπλισμός και συστήματα προστασίας για χρήση σε εκρήξιμες ατμόσφαιρες. (Οδηγία 2014/34/EE)
- Ραδιοεξοπλισμός (Οδηγία 2014/53/EE)
- Εξοπλισμός υπό πίεση (Οδηγία 2014/68/EE)
- Εγκαταστάσεις καλωδίων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/424)
- Προσωπικός προστατευτικός εξοπλισμός (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/425)
- Συσκευές καύσης αερίων καυσίμων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/426)
- Ιατρικές συσκευές (Κανονισμός (ΕΕ) 2017/745)
- Ιατροτεχνολογικά διαγνωστικά προϊόντα “in vitro” (Κανονισμός (ΕΕ) 2017/746)

Ο Κανονισμός αναφέρεται επίσης σε μια λίστα προϊόντων που θεωρούνται υψηλού κινδύνου εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης (υποδομές, εκπαίδευση, απασχόληση κ.α). Δείτε σχετικά [το Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού για την τεχνητή νοημοσύνη](#).

Σημείωση: Ένα σύστημα TN είναι πάντα υψηλού κινδύνου αν δημιουργεί προφίλ ατόμων.²

3. Χρησιμοποιεί το σύστημα TN βιομετρική ταυτοποίηση ατόμων από απόσταση;

4. Θα χρησιμοποιηθεί το σύστημα TN ως στοιχείο ασφαλείας στη διαχείριση/λειτουργία: κρίσιμων ψηφιακών υποδομών³, των οδικών μεταφορών, της παροχής νερού, φυσικού αερίου, θέρμανσης ή ηλεκτρικής ενέργειας;

5. Το σύστημα TN επηρεάζει την πρόσληψη και την πρόσβαση των ανθρώπων στην εργασία;

---

² «κατάρτιση προφίλ»: κατάρτιση προφίλ όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679; «κατάρτιση προφίλ»: οποιαδήποτε μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνίσταται στη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση ορισμένων προσωπικών πτυχών ενός φυσικού προσώπου, ιδίως για την ανάλυση ή την πρόβλεψη πτυχών που αφορούν την απόδοση στην εργασία, την οικονομική κατάσταση, την υγεία, τις προσωπικές προτιμήσεις, τα ενδιαφέροντα, την αξιοπιστία, τη συμπεριφορά, τη θέση ή τις μετακινήσεις του εν λόγω φυσικού προσώπου

³ Κρίσιμες ψηφιακές υποδομές: σημεία ανταλλαγής διαδικτύου, πάροχοι υπηρεσιών DSN, μητρώα ονομάτων τομέα ανωτάτου επιπέδου, κέντρα δεδομένων.

6. Θα χρησιμοποιηθεί το σύστημα TN σε σχέση με την πρόσβαση και τη χρήση βασικών ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και τις πληρωμές;
7. Θα δραστηριοποιηθεί το σύστημα TN στην επιβολή του νόμου;
8. Θα χρησιμοποιηθεί το σύστημα TN σε τομείς που σχετίζονται με τη διαχείριση της μετανάστευσης, του ασύλου και των συνοριακών ελέγχων;

Έχετε απαντήσει “όχι” σε όλες τις ερωτήσεις; Σε αυτή την περίπτωση, το σύστημα TN δεν αποτελεί πιθανώς εφαρμογή υψηλού κινδύνου αλλά υφίστανται υποχρεώσεις διαφάνειας και πρέπει να ολοκληρώσετε τον ΕΛΕΓΧΟ 3 του παρόντος. Στη συνέχεια θα πρέπει να τηρήσετε την αξιολόγηση που πραγματοποιήσατε, στο αρχείο σας, και να επαναξιολογήσετε σε περίπτωση τροποποίησης του συστήματός σας.

Αν έχετε απαντήσει “ναι” σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω ερωτήσεις, το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης είναι υψηλού κινδύνου και πρέπει να προχωρήσετε στη χρήση του παρακάτω ερωτηματολογίου αξιολογώντας τον αντίκτυπο στα ανθρώπινα δικαιώματα (FRIA-ΕΛΕΓΧΟΣ 4)

ΕΛΕΓΧΟΣ 3: ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

(Αρκεί 1 απάντηση “ναι” για την εφαρμογή των υποχρεώσεων διαφάνειας.)

Σε περίπτωση που έχετε απαντήσει αρνητικά σε όλες τις παραπάνω ερωτήσεις και επομένως το σύστημά σας δεν ανήκει στη κατηγορία του μη αποδεκτού κινδύνου ή του υψηλού κινδύνου, θα πρέπει να αξιολογήσετε εάν έχετε υποχρεώσεις διαφάνειας (Άρθρο 13).

Αξιολόγηση υποχρέωσης διαφάνειας

1. Χρησιμοποιείτε σύστημα τεχνητής νοημοσύνης που αλληλεπιδρά με ανθρώπους;
2. Μπορεί το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης να δημιουργήσει ή να χειραγωγήσει τεχνητό περιεχόμενο (παραγωγική TN/GPAI);
3. Μπορεί το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης να αναγνωρίσει συναισθήματα ή να κατηγοριοποιήσει βιομετρικά στοιχεία;
4. Χρησιμοποιεί το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης τεχνολογίες deep fake⁴;

Αν απαντήσατε "ναι" σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω ερωτήσεις, θα πρέπει να λάβετε τα απαραίτητα μέτρα διαφάνειας (Άρθρο 50). Γενικά, αυτό σημαίνει: διασφαλίστε ότι οι χρήστες γνωρίζουν ότι αλληλεπιδρούν με ένα σύστημα τεχνητής νοημοσύνης.

---

⁴ Εικόνα, ηχητικό ή βιντεοσκοπημένο υλικό ή κείμενο που δημιουργήθηκε ή επεξεργάστηκε η TN και μπορεί εσφαλμένα να θεωρηθεί από τους ανθρώπους ως αυθεντικό και την αλήθεια.

Σημείωση: Πολλοί ορισμοί που αφορούν εφαρμογές TN βρίσκονται ακόμη στο στάδιο της ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, είναι πιθανό, μετά τη συμπλήρωση αυτών των ερωτήσεων, να μην είναι ακόμη απολύτως σαφές σε ποια κατηγορία ανήκει το σύστημα TN.

ΕΛΕΓΧΟΣ 4: FRIA - Μόνο στην περίπτωση απάντησης “Ναι” σε οποιαδήποτε ερώτηση του ΕΛΕΓΧΟΥ 2 ή υπαγωγή στον Γενικό Ορισμό Συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης Υψηλού Κινδύνου.

A. Αξιολόγηση Επιπτώσεων στα Θεμελιώδη Δικαιώματα (FRIA)

Αξιολόγηση Επιπτώσεων στα Θεμελιώδη Δικαιώματα	
Όνομα Υπεύθυνου Αξιολόγησης	
Οργανισμός/Θέση	
Ημερομηνία	
Συντελεστές	
Συστήματα που αξιολογήθηκαν	
Λεπτομερής περιγραφή της τεχνολογίας και των δεδομένων που εισήχθησαν	
Λεπτομερής περιγραφή των στόχων και του τρόπου χρήσεως	

ΔΚΜ 1. Τεκμήριο αθωότητας, αποτελεσματική άσκηση ενδίκου μέσου και δίκαιη δίκη		
<p>Κάθε κατηγορούμενος για αξιόποινη πράξη πρέπει να θεωρείται αθώος έως ότου κριθεί ένοχος με βάση το νόμο.</p> <p>Καθένας του οποίου τα δικαιώματα και οι ελευθερίες καταστρατηγούνται έχει δικαίωμα αποτελεσματικής άσκησης ενδίκου μέσου ενώπιον δικαστηρίου.</p> <p>Καθένας έχει δικαίωμα σε δίκαιη και δημόσια ακρόαση εντός εύλογου χρόνου από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο προβλεπόμενο από προγενέστερο νόμο καθώς και τα εξής συναφή δικαιώματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την κατάλληλη πληροφόρηση ως προς τη φύση και την αιτία της κατηγορίας. • Το δικαίωμα να εκθέτει τα επιχειρήματα και τα στοιχεία του, όπως επίσης να εξετάζει ενδελεχώς και να αντικρούει τα στοιχεία που υποβάλλονται εναντίον του και να λαμβάνει μια επαρκώς αιτιολογημένη και προσβάσιμη απάντηση. 		
Ζήτημα	Αξιολόγηση	Εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων

<p>1. Το σύστημα TN δεν επικοινωνεί στον χρήστη ότι μια απόφαση/συμβουλή ή έκβαση είναι το αποτέλεσμα απόφασης βασιζόμενης σε αλγόριθμο</p>		
<p>2. Το σύστημα TN δεν παρέχει ποσοστά ή άλλες ενδείξεις ως προς το πόσο είναι πιθανό ένα λογικό αποτέλεσμα να είναι ορθό ή λανθασμένο, προδιαθέτοντας έτσι τον χρήστη για τη μη ύπαρξη πιθανότητας λάθους και πως το αποτέλεσμα θα είναι αδιαμφισβήτητα ενοχοποιητικό</p>		
<p>3. Το σύστημα TN παράγει ένα αποτέλεσμα που εξαναγκάζει σε αντιστροφή του βάρους απόδειξης προς την πλευρά του υπόπτου, παρουσιάζοντας το αποτέλεσμα αυτό ως απόλυτα αληθές, στερώντας πρακτικά από τον κατηγορούμενο τη δυνατότητα να αντιτάξει οτιδήποτε</p>		
<p>4. Δεν υπάρχει επεξήγηση των λόγων και κριτηρίων στα οποία βασίστηκε ένα συγκεκριμένο λογικό αποτέλεσμα του συστήματος TN, που να μπορεί να κατανοήσει ο χρήστης</p>		
<p>5. Δεν υπάρχει ένδειξη του βαθμού στον οποίο το σύστημα TN επηρεάζει την</p>		

όλη διαδικασία λήψης αποφάσεων		
6. Δεν υπάρχει σειρά μέτρων που να επιτρέπουν την επανόρθωση σε περίπτωση επιβλαβούς συμβάντος ή αντίθετων αποτελεσμάτων από τα επιθυμητά		

ΔΚΜ 2. Ισότητα και μη διάκριση

Όλοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο.

Οποιαδήποτε διάκριση κάποιας ομάδας λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, φυλετικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκεύματος ή πεποιθήσεων, πολιτικής ή άλλης γνώμης δεν είναι ανεκτή.

Όλοι πρέπει να προστατεύονται ενάντια σε αποφάσεις ή πολιτικές που βασίζονται σε διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτοματοποιημένων λήψεων αποφάσεων βασισμένων σε ευαίσθητα δεδομένα.⁵

Ζήτημα	Αξιολόγηση	Εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων
1. Το σύστημα ΤΝ στοχεύει μέλη μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας		
2. Δεν υπάρχουν μηχανισμοί που να επισημαίνουν και να διορθώνουν ζητήματα που σχετίζονται με προκαταλήψεις, διακρίσεις και χαμηλές επιδόσεις		
3. Το σύστημα ΤΝ δε λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία και την αντιπροσωπευτικότητα για συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες.		

ΔΚΜ 3. Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης

Όλοι έχουν δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης, συμπεριλαμβανομένων της προσωπικής άποψης, της επικοινωνίας και της πληροφόρησης:

⁵ Λ.χ. δικαστικές αποφάσεις, αποφάσεις για εκκρεμείς αιτήσεις κ.ά.

- Η Πολιτεία έχει αρνητική υποχρέωση μη παρέμβασης και θετική υποχρέωση διευκόλυνσης της άσκησης των δικαιωμάτων αυτών.

Ζήτημα	Αξιολόγηση	Εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων
1. Δεν υπάρχει μηχανισμός που να περιορίζει τη χρήση συστημάτων ΤΝ σε διαδικασίες αξιολόγησης υπόπτων		
2. Τα δεδομένα που αποθηκεύονται, καταγράφονται και παράγονται δεν είναι ευκόλως προσβάσιμα σε τυχόν ενδιαφερομένους		

ΔΚΜ 4. Σεβασμός του ιδιωτικού και του οικογενειακού βίου και προστασία των προσωπικών δεδομένων

Όλοι έχουν δικαίωμα στον σεβασμό του ιδιωτικού και του οικογενειακού βίου, της κατοικίας και των επικοινωνιών:

- Ανάπτυξη της προσωπικότητας δίχως κρατική παρέμβαση.

Όλοι έχουν δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων που τους αφορούν:

- Τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να τυγχάνουν δίκαιης επεξεργασίας για συγκεκριμένους σκοπούς και πάντα επί νομίμου βάσεως.
  - Δικαιώματα πρόσβασης και επανόρθωσης.
  - Ανεξάρτητη εποπτεία.

Ζήτημα	Αξιολόγηση	Εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων
1. Δεν υπάρχουν μηχανισμοί ώστε να ασκήσει ο χρήστης έλεγχο στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων		
2. Δεν υπάρχουν μέτρα διασφάλισης σύννομης επεξεργασίας των		

προσωπικών δεδομένων		
3. Δεν υπάρχουν διαδικασίες περιορισμού της πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα και στην απαραίτητη έκταση για τους σκοπούς αυτούς της εκάστοτε πρόσβασης		
4. Δεν υπάρχει μηχανισμός που να επιτρέπει την συμμόρφωση με την άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων (πρόσβαση, επανόρθωση και διαγραφή δεδομένων που σχετίζονται με συγκεκριμένο άτομο)		
5. Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα μέτρα σε ισχύ για να βελτιώσουν την ασφάλεια της διαδικασίας επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων (μέσω κρυπτογράφησης, ανωνυμοποίησης και χρήσης συγκεντρωτικών δεδομένων)		
6. Δεν υπάρχει διαδικασία διεξαγωγής αξιολόγησης των επιπτώσεων στην προστασία των δεδομένων		

5. Αρχή της Αναλογικότητας

Τα θεμελιώδη δικαιώματα χρήζουν μεν προστασίας, είναι δε απαραίτητο τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία αυτή να είναι σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και συγκεκριμένα:

- Πρέπει να είναι πρόσφορα ή κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού
- Πρέπει να είναι αναγκαία, δηλαδή να μην υπάρχει άλλο μέτρο λιγότερο επαχθές που να ικανοποιεί στον ίδιο βαθμό τον επιδιωκόμενο σκοπό
- Πρέπει να είναι *stricto sensu* αναλογικά, ήτοι οι δυσμενείς συνέπειες που επέρχονται από τη λήψη των μέτρων να μην είναι δυσανάλογες ως προς τα προσδοκώμενα οφέλη

Ζήτημα	Αξιολόγηση	Εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων

B. Διαχείριση του συστήματος ΤΝ

Διοίκηση του συστήματος	
Όνομα Υπεύθυνου	
Οργανισμός/Θέση	
Ημερομηνία	
Συντελεστές	
Συστήματα που Αξιολογήθηκαν	

1. Ανθρωποκεντρικός Χαρακτήρας						
Συνιστώσες	Ελάχιστο επίπεδο που	Αρχική εκτίμηση επιπτώσεων	Πρόσθετα μέτρα που	Τελική αξιολόγηση	Αρμόδιο τμήμα	Χρονοδιάγραμμα

	πρέπει να επιτευχθεί	Αριθμός ζητήματος	Επίπεδο επιπτώσεων	εφαρμογή για εξομάλυνση	Τελικό εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων	Περαιτέρω ενέργειες		
Ανθρώπινος Παράγων	Η κατανομή εργασιών μεταξύ του συστήματος ΤΝ και του χρήστη επιτρέπει σημαντικές αλληλεπιδράσεις							
	Υπάρχουν διαδικασίες που περιγράφουν το επίπεδο ανθρώπινης συμμετοχής και παρέμβασης							
Ανθρώπινη εποπτεία	Το σύστημα ΤΝ δεν επηρεάζει την ανθρώπινη αυτονομία με παρέμβαση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του χρήστη							

					ΕΠΙΠΤ ΩΣΕ ΩΝ			
Ιχνηλασιμότη τα	Υπάρχουν μηχανισμοί για να διασφαλιστεί η ιχνηλασιμότητα των δεδομένων εισόδου που χρησιμοποιούντ αι από την ΤΝ και τα αποτελέσματα της							
Επεξηγησιμό τητα	Είναι δυνατό για τον χρήστη να κατανοήσει και να εξηγήσει τους λόγους και τα κριτήρια πίσω από ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα του συστήματος ΤΝ.							
Επικοινωνία	Υπάρχουν διαδικασίες που επιτρέπουν στον χρήστη να κοινοποιήσει στο κοινό ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση μία αλγοριθμική διαδικασία							
	Υπάρχουν διαδικασίες που επιτρέπουν στον							

<p>χρήστη να εξηγήσει στο κοινό τους σκοπούς, χαρακτηριστικά, περιορισμούς, και αδυναμίες του συστήματος ΤΝ.</p>							
<p>Υπάρχουν διαδικασίες που επιτρέπουν στον χρήστη να καταστήσει τα δεδομένα που είναι αποθηκευμένα, καταγεγραμμένα και παραγόμενα, διαθέσιμα σε ενδιαφερόμενα άτομα.</p>							

3. Διαφορετικότητα, μη διάκριση και δικαιοσύνη

Συνιστώσες	Ελάχιστο επίπεδο που πρέπει να επιτευχθεί	Αρχική εκτίμηση επιπτώσεων		Πρόσθετα μέτρα που εφαρμόζονται για εξομάλυνση	Τελική αξιολόγηση		Αρμόδιο τμήμα	Χρονοδιάγραμμα
		Αριθμός ζητήματος	Επίπεδο επιπτώσεων		Τελικό εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων	Περιοχές ενέργειας		

<p>Αποφυγή άδικων προκαταλήψε ων</p>	<p>Υπάρχουν διαδικασίες για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της ποικιλομορφίας και της αντιπροσωπευτικότητας των χρησιμοποιούμενων συνόλων δεδομένων, για συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ή περιπτώσεις χρήσης</p>							
	<p>Υπάρχουν διαδικασίες για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της ποικιλομορφίας και της αντιπροσωπευτικότητας του αλγορίθμου που χρησιμοποιείται, επίσης για συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ή περιπτώσεις χρήσης</p>							
	<p>Υπάρχουν διαδικασίες για να αξιολογηθεί εάν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες επηρεάζονται</p>							

	δυσανάλογα από το σύστημα ΤΝ.							
	Υπάρχουν μηχανισμοί επισήμανσης και διόρθωσης μεροληψίας, διακρίσεων ή κακής απόδοσης							

4. Δημοκρατία και κοινωνική ευημερία

Συνιστώσες	Ελάχιστο επίπεδο που πρέπει να επιτευχθεί	Αρχική εκτίμηση επιπτώσεων		Πρόσθετα μέτρα που εφαρμόζονται για εξομάλυνση	Τελική αξιολόγηση		Αρμόδιο τμήμα	Χρονοδιάγραμμα
		Αριθμός ζητήματος	Επίπεδο επιπτώσεων		Τελικό εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων	Περαιτέρω ενέργειες		
Κοινωνικός Αντίκτυπος	Υπάρχουν διαδικασίες που περιγράφουν το επίπεδο ανθρώπινης συμμετοχής και παρέμβασης							
Κοινωνία και Δημοκρατία	Υπάρχουν διαδικασίες για την αξιολόγηση του γενικού κοινωνικού αντίκτυπου του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης (π.χ. ασυμμετρία ισχύος,							

	εμπιστοσύνη κλπ)							
	Υπάρχουν μηχανισμοί για τον περιορισμό της ανάπτυξης του συστήματος ΤΝ σε ομάδες ατόμων με βάση υποψίες/αντικειμενικά κριτήρια.							

5. Διακυβέρνηση απορρήτου και δεδομένων

Συνιστώσες	Ελάχιστο επίπεδο που πρέπει να επιτευχθεί	Αρχική εκτίμηση επιπτώσεων		Πρόσθετα μέτρα που εφαρμόζονται για εξομάλυνση	Τελική αξιολόγηση		Αρμόδιο τμήμα	Χρονοδιάγραμμα
		Αριθμός ζητήματος	Επίπεδο επιπτώσεων		Τελικό εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων	Περαιτέρω ενέργειες		
Σεβασμός της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας δεδομένων	Υπάρχουν μηχανισμοί για τον χρήστη ώστε να ασκεί έλεγχο στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων.							
	Υπάρχουν μέτρα για τη διασφάλιση της νομιμότητας της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.							

	Υπάρχουν μέτρα για τον περιορισμό της ποσότητας των δεδομένων που υπόκεινται σε επεξεργασία.							
	Υπάρχει ένας μηχανισμός που επιτρέπει τη συμμόρφωση με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων							
Ποιότητα και ακεραιότητα δεδομένων	Υπάρχουν συγκεκριμένα μέτρα που ενισχύουν την ασφάλεια της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων (μέσω κρυπτογράφησης, ανωνυμοποίησης, και με τη χρήση συγκεντρωτικών δεδομένων).							
	Υπάρχουν διαδικασίες για την διασφάλιση της ακεραιότητας και της ποιότητας των δεδομένων							

	να επιτευχθεί	Ζητήμα τος	Επιπτώσεων	εξομάλυνση	ώμενο επίπεδο επιπτώσεων	ενέργειες		
Ασφάλεια	Τα πιθανά κενά ασφαλείας του συστήματος ΤΝ να έχουν αξιολογηθεί							
	Να υπάρχουν μηχανισμοί που διασφαλίζουν την ακεραιότητα και την ανθεκτικότητα του συστήματος ΤΝ έναντι πιθανών κυβερνοεπιθέσεων							
Εναλλακτικά σχέδια και γενική ασφάλεια	Να υπάρχει ένα σχέδιο αντιμετώπισης για							

	επιθέσεις ανταγωνιστών ή απροσδόκητες καταστάσεις							
Ακρίβεια	Να υπάρχει αξιολόγηση του επιπέδου ακρίβειας που απαιτείται σε σχέση με την προβλεπόμενη χρήση							
	Να υπάρχουν μηχανισμοί για την αξιολόγηση και τη διασφάλιση ότι τα χρησιμοποιούμενα σύνολα δεδομένων είναι ολοκληρωμένα και επικαιροποιημένα							

Αξιοπιστία και παραγωγικότητα	Να υπάρχουν διαδικασίες για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας και της παραγωγικότητας των παραμέτρων του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης (εισαγωγές και εξαγωγές δεδομένων), σε συγκεκριμένα πλαίσια							
-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Ευθύνη								
Συνιστώσες	Ελάχιστο επίπεδο που πρέπει να επιτευχθεί	Αρχική εκτίμηση επιπτώσεων		Πρόσθετα μέτρα που εφαρμόζονται για εξομάλυνση	Τελική αξιολόγηση		Αρμόδιο Τμήμα	Χρονοδιάγραμμα
		Αριθμός Ζητήματος	Επίπεδο Επιπτώσεων		Τελικό εκτιμώμενο επίπεδο επιπτώσεων	Περαιτέρω ενέργειες		

<p>Ικανότητες</p>	<p>Να υπάρχουν σαφή προγράμματα για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το ρόλο του χειριστή, τις ικανότητες που απαιτούνται για τη λειτουργία του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης και τις συνέπειες του λάθους του χειριστή</p>							
	<p>Να υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας κατά της μη ορθής λειτουργίας του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης</p>							

<p>Επίγνωση λανθασμένης χρήσης</p>	<p>Να υπάρχει αξιολόγη ση της πιθανότη τας λανθασμέ νης χρήσης του συστήμα τος τεχνητής νοημοσύ νης και των πιθανών αποτελεσ μάτων αυτής</p>							
	<p>Να υπάρχου ν προγράμ ματα ηθικής της εκπαίδευ σης και ενημέρω σης ασφαλού ς χρήσης για να ευαισθητ οποιηθού ν οι χρήστες απέναντι σε πιθανό ρίσκο λανθασμέ νης χρήσης του</p>							

	συστήματ ος TN							
Ελεγχιμότητα	Να υπάρχου ν προβλεπ όμενες διαδικασί ες ιχνηλασιμ ότητας (traceabili ty) για να καταστεί δυνατός ο ανεξάρτη τος έλεγχος, για την επίλυση προβλημ άτων που έχουν εντοπιστε ί στο σύστημα TN							
Δυνατότητα επανόρθωσ ς	Να υπάρχου ν μέτρα που επιτρέπο υν την αποκατά σταση σε περίπτω ση εμφάνιση ς οποιασδή ποτε βλάβης ή δυσχέρει ας							
	Να υπάρχου							

	<p>ν διαδικασί ες για την παροχή πληροφο ριών στα θιγόμενα μέρη σχετικά με τη δυνατότη τα για επανόρθ ωση</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--	--

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ
ΤΜΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ FRΙΑ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ)**

Απαντήστε σε όλες τις ερωτήσεις της παρακάτω λίστας αξιολόγησης FRΙΑ για την αξιολόγηση του συστήματός σας

Έχετε αναλογισθεί την έκταση στην οποία το σύστημα σας μπορεί να εμπλακεί με τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που απονέμονται δυνάμει της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου;

Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Θεωρούμε την προστασία δεδομένων, η εστίασή μας τείνει να βρίσκεται στη δυνατότητα της εμπλοκής με το δικαίωμα του Άρθρου 8 για το σεβασμό της προσωπικής και οικογενειακής ζωής. Η παρακολούθηση, όμως, που εκτελείται σύμφωνα με το νόμο θα μπορούσε να εμπλακεί με άλλα δικαιώματα και ελευθερίες όπως αυτό της συνείδησης και της θρησκείας (Άρθρο 9), της έκφρασης (Άρθρο 10) ή του συνεταιρίζεσθαι (Άρθρο 11). Η ανάπτυξη του συστήματος «Κένταυρος» δε θεωρείται πιθανό να έχει αρνητικό αντίκτυπο στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των ανθρώπων όπως απονέμονται από την ΕΣΔΑ. Η χρήση κυκλωμάτων CCTV θεωρείται αναλογική και η παρακολούθηση δε μπορεί να είναι περισσότερο επεμβατική από όσο είναι απαραίτητο για να επιτευχθεί η επιχειρησιακή της ανάγκη να εντοπίσει και να διερευνήσει το Έγκλημα και την Αντικοινωνική Συμπεριφορά στην

	<p>περιοχή παρακολούθησης. Κάθε τέτοια παρακολούθηση θα γίνει επιτρεπτή μόνο από το Συμβούλιο εάν αυτό βεβαιωθεί ότι είναι απαραίτητη και αναλογική. Η χρήση του Συστήματος δε θα εμπλακεί με δικαιώματα και ελευθερίες των πολιτών σύμφωνα με τα Άρθρα 9, 10 και 11, όπως περιγράφηκε παραπάνω.</p>
<p>Προβαίνει οποιοδήποτε από αυτά τα μέτρα σε διάκριση απέναντι σε συγκεκριμένα τμήματα της κοινότητας;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Θεωρούμε ότι δε θα υπάρξει κανένας διακρισιακός ή δυσανάλογος αντίκτυπος σε κανένα τμήμα της κοινότητας από την εγκατάσταση του συστήματος «Κένταυρος». Το Άρθρο 14 της ΕΣΔΑ απαγορεύει τις διακρίσεις όσον αφορά τα δικαιώματα που απονέμονται από τη Σύμβαση. Προς ανάλυση το αν η προτεινόμενη παρακολούθηση θα έχει δυνητικά αντίκτυπο διάκρισης ή δυσανάλογο σε ένα τμήμα της κοινότητας. Για παράδειγμα, εγκαθίδρυση ενός συστήματος παρακολούθησης σε μία περιοχή με υψηλή πυκνότητα πληθυσμού μίας συγκεκριμένης θρησκευτικής ή εθνοτικής ομάδας.</p>
<p>Λαμβάνει υπόψιν η χρήση του συστήματος σας την επίδρασή του στα άτομα και την ιδιωτικότητά τους, με τακτικές επιθεωρήσεις ώστε να εξασφαλισθεί ότι η χρήση παραμένει αιτιολογημένη;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Το σύστημα «Κένταυρος» αποτελείται από στατικές κάμερες στα μόνιμα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και γενικώς παρουσιάζει μειωμένο ρίσκο σε σχέση με ένα σύστημα που έχει πολλαπλές κάμερες Υψηλής Ανάλυσης επαναλαμβανόμενης κίνησης. Ωστόσο, ο έλεγχος αντικτύπου προστασίας δεδομένων των συστημάτων CCTV βοήθησε στην ταυτοποίηση οποιωνδήποτε καμερών (ανεξαρτήτως τύπου) πιθανόν στρέφονται προς μια πιο ευάλωτη περιοχή (π.χ. παιχνιδότοπος παιδιών) και άρα παρουσιάζει υψηλότερο ρίσκο ιδιωτικότητας. Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου να καταγράψει μια γενική και</p>

	<p>μεθοδική προσέγγιση, να δημιουργήσει κατάλογο των καμερών ανά τύπο και τοποθεσία, και τέλος να ταυτοποιήσει οποιοσδήποτε κάμερες παρουσιάζουν συγκεκριμένα ρίσκα ιδιωτικότητας και να καταγράψει οποιαδήποτε αντίμετρα πρέπει να ληφθούν. Επίσης, επιτρέπει τον αναλογισμό των ρίσκων που συνδέονται με κάθε ολοκληρωμένη τεχνολογία παρακολούθησης όπως αυτόματα συστήματα αναγνώρισης προσώπου, από κοινού με μέτρα ασφαλείας απέναντι στην κυβερνο-επέμβαση στο σύστημα.</p>
<p>Επιτρέπει το σύστημα σας δυνητικά αρνητικές διακρίσεις απέναντι σε ανθρώπους επί τη βάση οποιασδήποτε από τις παρακάτω θεμελιώσεις (μη-εξαντλητικά): φύλο, φυλή, χρώμα δέρματος, εθνικό ή κοινωνικό υπόβαθρο, γενετικά χαρακτηριστικά, γλώσσα, θρησκεία ή πίστη, πολιτική ή άλλη άποψη, συμμετοχή σε εθνική μειονότητα, ιδιοκτησία, γέννηση, αναπηρία, ηλικία ή σεξουαλικό προσανατολισμό;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Το σύστημα «Κένταυρος» δεν προβαίνει σε σκοπούμενες διακρίσεις. Η τεχνολογία για το σύστημα «Κένταυρος» είναι «ουδέτερη προς φυλή» και μη-ηθική, ανεξάρτητη από προκαταλήψεις και αποσκοπεί στην πρόληψη εγκλήματος και παραβατικής συμπεριφοράς.</p>
<p>Υπάρχουν διαδικασίες για δοκιμή και καταγραφή πιθανών διακρίσεων (προκαταλήψεων) κατά τη διάρκεια της φάσης ανάπτυξης, παροχής και χρήσης του συστήματος σας;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Η τεχνολογία του συστήματος «Κένταυρος» είναι «ουδέτερη προς φυλή» και μη-ηθική, ανεξάρτητη από προκαταλήψεις και αποσκοπεί στην πρόληψη εγκλήματος και παραβατικής συμπεριφοράς. Υπάρχει επιστημονική αντικειμενικότητα και τεχνολογική («φυλετική» και εθνική) ουδετερότητα.</p>
<p>Υπάρχουν διαδικασίες για να απευθυνθούν και να διορθώσουν πιθανές διακρίσεις (προκαταλήψεις) στο σύστημα σας;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου βοηθούμενο από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας εκτελεί τακτικά απαραίτητους ελέγχους και εξισορροπήσεις ώστε να εξασφαλίσει ότι η χρήση του συστήματος «Κένταυρος» είναι αναλογική και κατά των προκαταλήψεων.</p>
<p>Σέβεται το σύστημα σας τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, για παράδειγμα όσον αφορά την</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος</p>

<p>προστασία των παιδιών και τη λήψη υπόψιν του συμφέροντος του παιδιού;</p>	<p>«Κένταυρος»): Η ιδιωτικότητα των παιδιών πρέπει να προστατεύεται ανά πάσα στιγμή. Το σύστημα «Κένταυρος» βοηθά το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου να λάβει τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα για να αποτρέψει διακρίσεις επί τη βάσει φύλου, αναπηρίας, κοινωνικο-οικονομικού υποβάθρου, εθνοτικής ή εθνικής καταγωγής, γλώσσας ή κάθε άλλου λόγου, και διακρίσεις εις βάρος παιδιών μειονοτήτων ή ιθαγενών, αιτούντων ασύλου, παιδιών προσφύγων και μεταναστών, λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων, διεμφυλικών και διαφυλικών παιδιών και παιδιών σε άλλες ευάλωτες καταστάσεις. Περαιτέρω μέτρα θα απαιτηθούν για την άρση του έμφυλου ψηφιακού χάσματος για κορίτσια και προς διασφάλιση ότι δίδεται συγκεκριμένη προσοχή στην πρόσβαση, τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό, την ιδιωτικότητα και τη διαδικτυακή ασφάλεια.</p>
<p>Υφίστανται διαδικασίες προς αντιμετώπιση και διόρθωση για πιθανή βλάβη σε παιδιά από το σύστημα σας;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου με τη συνδρομή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας διενεργεί τακτικά τους απαραίτητους ελέγχους και εξισορροπήσεις που διασφαλίζει ότι η χρήση του συστήματος «Κένταυρος» είναι αναλογική και απέναντι σε κάθε πιθανή βλάβη σε παιδιά.</p>
<p>Πώς εμπλέκεται η Εθνική Αρχή Διαφάνειας/ΕΕΤ/(άλλη αρμόδια αρχή που σχετίζεται) στη διαδικασία;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας εμπλέκεται ως Ενδιαφερόμενη Εποπτική Αρχή (ΕΕΑ). Στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει ανατεθεί το καθήκον του μηχανισμού παρακολούθησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το μνημόνιο συνεργασίας είναι σε ισχύ ανάμεσα στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και την Εθνική Αρχή Διαφάνειας. Ο σκοπός του μνημονίου συνεργασίας είναι να βελτιώσει το Εσωτερικό Σύστημα</p>

	Ελέγχου ως προς την κανονιστική συμμόρφωση με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο επί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των νόμων περί ιδιωτικότητας.
Ποιος είναι ο βοηθητικός ρόλος της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ή οποιασδήποτε άλλης αρμόδιας ή συναρμόδιας αρχής προς τον φορέα θέσης σε εφαρμογή του συστήματος (νομοθετικές απαιτήσεις, χρηματοδότηση και τεχνική βοήθεια, πολιτικές και προγράμματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων);	Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας καλύπτει προτάσεις πολιτικής που ενθαρρύνουν το Υπουργείο να αναπτύξει εγκεκριμένες διαδικασίες διεθνών ανθρωπίνων δικαιωμάτων· να καλεί Ειδικούς Επιτετραμμένους ΕΕ/ΟΗΕ· να εφαρμόζει προτάσεις πολιτικής από το σώμα συνθηκών ολοκληρώνοντας παρατηρήσεις· να εφαρμόζει σχόλια ή άλλα σχετικά έγγραφα.
Σέβεται το σύστημα σας την ελευθερία έκφρασης και του συνέρχεσθαι;	Ναι/Όχι (αν όχι, παρακαλούμε αιτιολογήστε).
Θα μπορούσε το σύστημα σας δυνητικά να περιορίσει την ελευθερία ενός προσώπου να εκφράσει ανοιχτά μία γνώμη, να συμμετάσχει σε μία ειρηνική διαδήλωση ή να ενταχθεί σε μία ένωση;	Ναι/Όχι (αν ναι, παρακαλούμε αιτιολογήστε).
Προστατεύει το σύστημα σας το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ;	Ναι/Όχι (σε κάθε περίπτωση, παρακαλούμε αιτιολογήστε).
Έχει θέσει ο φορέας σας διαδικασίες για την λεπτομερή εκτίμηση της ανάγκης για εκτίμηση αντικτύπου προστασίας δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης εκτίμησης αναγκαιότητας και αναλογικότητας των επιχειρήσεων επεξεργασίας σε σχέση με τον σκοπό τους, αναφορικά με τις φάσεις ανάπτυξης, παροχής και χρήσης του συστήματος σας;	Ναι/Όχι (αν όχι, παρακαλούμε αιτιολογήστε).
Έχει θέσει ο φορέας σας μέτρα, που στοχεύουν να απευθυνθούν σε ρίσκα, συμπεριλαμβανομένων δικλείδων ασφαλείας, μέτρων και μηχανισμών ασφαλείας προς διασφάλιση της προστασίας προσωπικών δεδομένων αναφορικά με τις φάσεις ανάπτυξης, παροχής και χρήσης του συστήματος σας;	Ναι/Όχι (αν όχι, παρακαλούμε αιτιολογήστε).
Πού και πώς θα αποθηκευτούν αυτά τα δεδομένα;	

Ποιος θα έχει πρόσβαση στα ταυτοποιήσιμα δεδομένα;	Ενδεικτική απάντηση: Μόνο εξουσιοδοτημένο προσωπικό.
Θα συνδεθούν τα δεδομένα με οποιαδήποτε άλλη συλλογή δεδομένων;	Ναι/Όχι. (Αν ναι, παρακαλούμε αιτιολογήστε)
<p>Πώς διασφαλίζετε ότι το δικαίωμα στη μεταβιβασιμότητα των δεδομένων θα γίνει σεβαστό; Π.χ. Δεδομένα που σχετίζονται με συγκεκριμένα άτομα μπορούν να εξαχθούν προς μεταβίβαση σε άλλο Ελεγκτή Δεδομένων, κατόπιν αιτήματος του σχετιζόμενου προσώπου, υπό τις εξής προϋποθέσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Απόδειξη γραπτών οδηγιών από το σχετιζόμενο με τα δεδομένα πρόσωπο. - Συμπερίληψη δεδομένων που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε αυτοματοποιημένη επεξεργασία. - Μεταβίβαση δεδομένων τεχνικώς εφικτή. 	
Ποια μέτρα ασφαλείας θα χρησιμοποιηθούν για να μεταβιβαστούν δεδομένα;	
Ποια μέτρα εμπιστευτικότητας και ασφάλειας θα χρησιμοποιηθούν για να αποθηκευτούν τα δεδομένα;	
Για ποιο διάστημα θα διατηρηθούν τα δεδομένα σε ταυτοποιήσιμη μορφή; Και πώς θα απο-ταυτοποιηθούν; Ή θα καταστραφούν;	
Ποια μέτρα διακυβέρνησης υπάρχουν ώστε να επιβλέπεται η εμπιστευτικότητα, ασφάλεια και αρμόζουσα χρήση των δεδομένων και διαχείριση της διαβάθμισης των εξαγωγών δεδομένων σε τρίτα μέρη, προς διασφάλιση του ότι ταυτοποιήσιμα δεδομένα δεν αποκαλύπτεται ή αποκαλύπτεται μόνο με συναίνεση ή άλλη νομική βάση;	Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Έγγραφο πολιτικής – υπάρχουσα απαίτηση για τρίτο μέρος να υπογράψει συμβόλαιο που θα καταγράφει λεπτομερώς την εμπιστευτικότητα και απαιτήσεις προς διασφάλιση επίβλεψης και αναφοράς αρμοδίως.
Υπάρχει πρόβλεψη ικανοποίησης ενστάσεων/ανακλήσεων της συναίνεσης;	
Τα δεδομένα πρέπει να μπορούν να διαχωριστούν εύκολα από άλλες ομάδες δεδομένων για να επιτρέπεται η μεταβιβασιμότητά τους (βλ. προηγούμενες ερωτήσεις), έλεγχο δεδομένων σχετιζόμενων με συγκεκριμένους λογαριασμούς και να διευκολύνουν κάθε απαίτηση για μεταβιβάσεις μεταξύ υπηρεσιών.	
Διασφαλίζει το σύστημα σας ότι όλα τα πρόσωπα με νοητική ασθένεια, ή τα οποία λαμβάνουν	Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Δεν υπάρχουν

<p>μεταχείριση ως τέτοια πρόσωπα, θα έχουν αξιοπρεπή μεταχείριση;</p>	<p>αυτοματοποιημένες διαδικασίες ή βασισμένες σε αλγορίθμους τεχνολογίες και το Σύστημα χρησιμοποιείται ανθρωποκεντρικά. Η λήψη αποφάσεων από τους Χειριστές του Συστήματος βασίζεται στη διαφάνεια και την εξισορρόπηση συμφερόντων (έλεγχος αναλογικότητας εν στενή έννοια).</p>
<p>Υπάρχει κάποια διάκριση βάσει νοητικής ασθένειας; «Διάκριση» σημαίνει κάθε διαφοροποίηση, αποκλεισμός ή προτίμηση που έχει το αποτέλεσμα να εκμηδενίζει ή να παρεμποδίζει την ίση απόλαυση δικαιωμάτων.</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Ειδικά μέτρα μόνο προς προστασία δικαιωμάτων, για πρόσωπα με νοητική ασθένεια. Τα μέτρα αυτά δεν κρίνονται ως ενέχοντα διακρίσεις.</p>
<p>Κάθε απόφαση, λόγω νοητικής ασθένειας του προσώπου, ότι ένα πρόσωπο δεν έχει νομική ικανότητα, και κάθε απόφαση ότι, συνεπεία αυτής της ανικανότητας, θα ορίζεται προσωπικός αντιπρόσωπος, θα λαμβάνεται μόνο κατόπιν δίκαιης ακροάσεως από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαιοδοτικό όργανο εγκατεστημένου από το εγχώριο Δίκαιο.</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Αποφάσεις αναφορικά με την ικανότητα και την ανάγκη για προσωπικό αντιπρόσωπο επιθεωρούνται σε εύλογα διαστήματα που προβλέπονται από το εγχώριο Δίκαιο. Το πρόσωπο του οποίου η ικανότητα κρίνεται, ο προσωπικός αντιπρόσωπος του/της, εάν υπάρχει, και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο πρόσωπο έχει το δικαίωμα να ασκήσει έφεση σε ανώτερο ιεραρχικά δικαστήριο απέναντι σε κάθε τέτοια απόφαση.</p>
<p>Δίδεται ιδιαίτερη φροντίδα εντός των σκοπών αυτών των επεξεργασιών προσωπικών δεδομένων και εντός του πλαισίου της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων ανηλίκων, συμπεριλαμβανομένου, εάν είναι απαραίτητο, του ορισμού προσωπικού αντιπροσώπου πέραν μέλους της οικογένειας;</p>	<p>Ναι/Όχι. (Αν όχι, αιτιολογήστε)</p>
<p>Το σύστημα σας δε θα κατηγοριοποιήσει κάποιο πρόσωπο ως έχον, ή δε θα καταδείξει με άλλο τρόπο ότι ένα πρόσωπο έχει, νοητική ασθένεια εκτός των σκοπών που σχετίζονται απευθείας με νοητική ασθένεια ή τις συνέπειες νοητικής ασθένειας.</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Ένα πρόσωπο εξαναγκάζεται να δεχθεί ιατρική εξέταση η οποία θα καθορίζει εάν κάποιος ή κάποια έχουν ή όχι νοητική ασθένεια μονάχα σύμφωνα με διαδικασία που εξουσιοδοτείται δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας.</p>
<p>Υπάρχουν περιορισμοί που τίθενται απευθείας επί προσώπων από το Σύστημα σας;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Όχι – Κάθε πρόσωπο</p>

	<p>λαμβάνει μεταχείριση στο λιγότερο περιοριστικό περιβάλλον και με τη λιγότερο περιοριστική ή επεμβατική παρακολούθηση που αρμόζει στις ανάγκες της νοητικής ασθένειάς του και στην ανάγκη να προστατευθεί η φυσική ασφάλεια άλλων. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα στον πλήρη σεβασμό των κάτωθι:</p> <p>(α) Αναγνώριση παντού ως προσώπου ενώπιον του Νόμου.</p> <p>(β) Ιδιωτικότητα.</p> <p>(γ) Ελευθερία επικοινωνίας.</p>
<p>Πώς λαμβάνεται η συναίνεση από ευάλωτα πρόσωπα ή πρόσωπα με νοητική ασθένεια;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Η ενημερωμένη συναίνεση είναι συναίνεση που λαμβάνεται ελεύθερα, χωρίς απειλές ή μη-δέουσες παραινήσεις, κατόπιν αρμόζουσας αποκάλυψης προς τον ασθενή επαρκούς και κατανοητής πληροφορίας με τη μορφή και τη γλώσσα που είναι νοητή από το πρόσωπο. Ένα πρόσωπο μπορεί να ζητήσει την παρουσία ενός ή περισσότερων προσώπων της επιλογής του κατά τη διαδικασία της παραχώρησης συναίνεσης.</p>
<p>Σε ποιο στάδιο ένα πρόσωπο με νοητική ασθένεια ενημερώνεται περί των δικαιωμάτων του και πώς να τα ασκήσει;</p>	<p>Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Ένα πρόσωπο με νοητική ασθένεια ενημερώνεται το συντομότερο δυνατόν μετά την εισαγωγή, σε μορφή και γλώσσα την οποία το πρόσωπο κατανοεί, για όλα τα δικαιώματά του σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα, ανθρώπινα δικαιώματα και υπό το εγχώριο Δίκαιο, η οποία ενημέρωση θα περιλαμβάνει μία επεξήγηση αυτών των δικαιωμάτων και πώς να τα ασκήσει. Εάν και ενόσω ο/η ασθενής δε δύναται να κατανοήσει αυτή την ενημέρωση, τα δικαιώματα του ασθενούς θα επικοινωνηθούν στον προσωπικό αντιπρόσωπο, εάν υπάρχει και εάν είναι απαραίτητο, και στο πρόσωπο ή στα πρόσωπα που είναι πιο ικανά να εκπροσωπήσουν τα συμφέροντα</p>

	του ασθενούς και βούλονται να το πράξουν.
Υπάρχουν διαδικαστικές ασφαλιστικές δικλείδες;	Ενδεικτική απάντηση (από την αξιολόγηση του συστήματος «Κένταυρος»): Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα να κάνει παράπονο μέσω διαδικασιών που ορίζονται από το εγχώριο Δίκαιο. Το πρόσωπο δικαιούται να επιλέξει και να διορίσει σύμβουλο προς εκπροσώπησή του, συμπεριλαμβανομένης της εκπροσώπησης σε κάθε διαδικασία παραπόνου ή έφεσης. Εάν το πρόσωπο δεν εξασφαλίσει τις υπηρεσίες, σύμβουλος θα καταστεί διαθέσιμος άνευ αμοιβής από το πρόσωπο στην έκταση που το πρόσωπο δε διαθέτει τα απαραίτητα μέσα για την καταβολή τέτοιας αμοιβής.

ΤΕΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΚΡΑΤΗΣΤΕ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΑΣ ΣΤΟ ΑΡΧΕΪΟ ΣΑΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ/ΕΠΑΝΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ/ΕΠΙΔΕΙΞΗ.

ΜΕΡΟΣ Β. Σύντομη αντιπαραβολή νομοθετικών πλαισίων ΤΝ, Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Αλγοριθμικού Αντικτύπου.

Κοινή συνισταμένη τόσο του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων όσο και της Πράξης για την ΤΝ είναι η προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο (risk based approach).

Πράγματι, ορισμένες πράξεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων ενδέχεται να επιφέρουν υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων ιδίως με τη χρήση νέων τεχνολογιών και συνεκτιμώντας το φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων έχει καταρτίσει κατάλογο με τα είδη των πράξεων επεξεργασίας που υπόκεινται στην απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου (data protection impact assessment).

Αντίστοιχα, ορισμένα συστήματα ΤΝ ενδέχεται και αυτά να επηρεάσουν δυσμενώς τα θεμελιώδη δικαιώματα (όχι μόνο τα προσωπικά δεδομένα) των ατόμων. Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα, προβλέπεται, υπό προϋποθέσεις, η εκπόνηση εκτίμησης αντικτύπου θεμελιωδών δικαιωμάτων (fundamental rights impact assessment). Ειδικώς δε, στα συστήματα ΤΝ του Δημοσίου, ο ν. 4961/2022 προβλέπει την αλγοριθμική εκτίμηση αντικτύπου (algorithmic impact assessment) με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα ΤΝ που σχετίζονται με τη λήψη ή την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων και χρησιμοποιούνται από φορείς του δημοσίου τομέα συμμορφώνονται με συγκεκριμένους νομικούς κανόνες, καθώς και

ότι η λειτουργία τους είναι επωφελής για το κοινωνικό σύνολο.

	Data Protection Impact Assessment (DPIA)	Fundamental Rights Impact Assessment (FRIA)	Αλγοριθμική εκτίμηση αντικτύπου
Νομοθεσία	Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (βλ. επίσης Οδηγία (ΕΕ) 2016/680)	Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689 (Πράξη για την ΤΝ)	ν. 4961/2022
Σκοπός	Αξιολόγηση των επιπτώσεων στα προσωπικά δεδομένα από επεξεργασίες που ενδέχεται να παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων.	Αξιολόγηση των επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα των ατόμων.	Διασφαλίζεται ότι τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης που σχετίζονται με τη λήψη ή την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων και χρησιμοποιούνται από φορείς του δημοσίου τομέα συμμορφώνονται με συγκεκριμένους νομικούς κανόνες, καθώς και ότι η λειτουργία τους είναι επωφελής για το κοινωνικό σύνολο. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά και συστηματικά οι προκλήσεις αυτές, θεσπίζεται για κάθε φορέα του δημόσιου τομέα που σκοπεύει να χρησιμοποιήσει ή τέτοιο σύστημα η υποχρέωση εκπονήσει, πριν από την έναρξη λειτουργίας του, αλγοριθμική εκτίμηση αντικτύπου (algorithmic impact assessment – AIA).
Περιεχόμενο	α) συστηματική περιγραφή των προβλεπόμενων πράξεων επεξεργασίας και των σκοπών της επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας, β) εκτίμηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των πράξεων επεξεργασίας σε συνάρτηση με τους σκοπούς, γ) εκτίμηση των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων που	α) περιγραφή των διαδικασιών του φορέα εφαρμογής στις οποίες το σύστημα ΤΝ υψηλού κινδύνου θα χρησιμοποιείται σύμφωνα με τον επιδιωκόμενο σκοπό του, β) περιγραφή του χρονικού διαστήματος εντός του οποίου και της συχνότητας με την οποία προορίζεται να χρησιμοποιηθεί κάθε σύστημα ΤΝ υψηλού κινδύνου, γ) τις κατηγορίες φυσικών προσώπων και ομάδων που είναι πιθανό να	α) ο επιδιωκόμενος σκοπός, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου συμφέροντος που εξυπηρετείται με τη χρήση του συστήματος, β) οι δυνατότητες, τα τεχνικά χαρακτηριστικά και οι παράμετροι λειτουργίας του συστήματος, γ) το είδος και οι κατηγορίες των αποφάσεων που λαμβάνονται ή των πράξεων που εκδίδονται με τη συμμετοχή του συστήματος, ή υποστηρίζονται από αυτό, δ) οι κατηγορίες δεδομένων που συλλέγονται,

	<p>αναφέρονται στην παράγραφο 1, και</p> <p>δ) τα προβλεπόμενα μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων, περιλαμβανομένων των εγγυήσεων, των μέτρων και μηχανισμών ασφάλειας, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να αποδεικνύεται η συμμόρφωση προς τον ΓΚΠΔ, λαμβάνοντας υπόψιν τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων και άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων.</p>	<p>επηρεαστούν από τη χρήση του στο συγκεκριμένο πλαίσιο,</p> <p>δ) τους συγκεκριμένους κινδύνους βλάβης που είναι πιθανό να επηρεάσουν τις κατηγορίες φυσικών προσώπων ή ομάδων προσώπων που προσδιορίζονται δυνάμει του στοιχείου γ της παρούσας παραγράφου, λαμβανομένων υπόψιν των πληροφοριών που δίνει ο πάροχος δυνάμει του άρθρου 13,</p> <p>ε) περιγραφή της εφαρμογής των μέτρων ανθρώπινης εποπτείας, σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης, και</p> <p>στ) τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περίπτωση επέλευσης των εν λόγω κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για την εσωτερική διακυβέρνηση και τους μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών.</p>	<p>τυγχάνουν επεξεργασίας ή εισάγονται στο σύστημα ή παράγονται από αυτό,</p> <p>ε) οι κίνδυνοι που ενδέχεται να προκύψουν για τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα έννομα συμφέροντα των φυσικών ή νομικών προσώπων, στα οποία αφορά ή τα οποία επηρεάζει η λήψη της απόφασης και</p> <p>στ) το προσδοκώμενο όφελος που απορρέει για το κοινωνικό σύνολο σε συνάρτηση με ενδεχόμενους κινδύνους και επιπτώσεις που δύναται να επιφέρει η χρήση του συστήματος, ιδίως για φυλετικές, εθνοτικές, κοινωνικές ή ηλικιακές ομάδες και κατηγορίες του πληθυσμού όπως τα άτομα με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις.</p>
Τι αφορά;	Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων η οποία ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων	Κατά κανόνα συστήματα υψηλού ρίσκου.	Όλα τα συστήματα ΤΝ που χρησιμοποιεί το δημόσιο.
Πότε εκπονείται;	Πριν από την έναρξη της επεξεργασίας.	Πριν την ανάπτυξη του συστήματος ΤΝ ή πριν τη θέση του σε χρήση για πρώτη φορά.	Πριν την έναρξη λειτουργίας του συστήματος
Ποιος διενεργεί την εκτίμηση;	Υπεύθυνος επεξεργασίας	Φορέας εφαρμογής	Κάθε φορέας του δημόσιου τομέα που χρησιμοποιεί σύστημα τεχνητής νοημοσύνης.
Αλληλοεπικάλυψη;		Εάν οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 27 (της Πράξης για την ΤΝ) εκπληρώνεται ήδη μέσω της εκτίμησης επιπτώσεων σχετικά με την προστασία	Η υποχρέωση εκπόνησης αλγοριθμικής εκτίμησης αντικτύπου, δεν υποκαθιστά την υποχρέωση εκπόνησης εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία

	---	των δεδομένων που διενεργείται δυνάμει του άρθρου 35 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 ή του άρθρου 27 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, η εκτίμηση των επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα συμπληρώνει την εν λόγω εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με την προστασία των δεδομένων.	δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 35 του ΓΚΠΔ.
--	-----	---	---

ΜΕΡΟΣ Γ. Βιβλιογραφία και Υποδείγματα που χρησιμοποιήθηκαν

1. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence and amending Regulations (EC) No 300/2008, (EU) No 167/2013, (EU) No 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 and (EU) 2019/2144 and Directives 2014/90/EU, (EU) 2016/797 and (EU) 2020/1828 (Artificial Intelligence Act) (Text with EEA relevance)

[Regulation - EU - 2024/1689 - EN - EUR-Lex](#)

2. HUDERIA Methodology

<https://rm.coe.int/cai-2024-16rev2-methodology-for-the-risk-and-impact-assessment-of-arti/1680b2a09f>

3. Sample DPIA template from Information Commissioner's Office, Available :

<https://ico.org.uk/media/2258461/dpia-template-v04-post-comms-review-20180308.pdf>

4. Privacy Impact Assessment (PIA) Templates CNIL, Commission Nationale Informatique Libertés , February 2018, Edition, Available at:

<https://www.cnil.fr/sites/cnil/files/atoms/files/cnil-pia-2-en-templates.pdf>

5. CENTAUR & HYPERION SYSTEMS IN THE RECEPTION, AND IDENTIFICATION CENTRES, FUNDAMENTAL RIGHTS IMPACT ASSESSMENT(FRIA), Ελληνική Δημοκρατία Μετανάστευσης και Ασύλου, Διαθέσιμο σε:

https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/11/FRIA_Intergrated_Centaur_Hyperion_Systems_2024-updated.pdf

6. AIA Impact Assessment, Ministry of Infrastructure and Water Management, Netherlands, December 2024, Available at:

<https://media.licdn.com/dms/document/media/v2/D4D1FAQGFDY5kAvtkBA/feedshare-do>

ΜΕΡΟΣ Δ. Παράρτημα

Εργαλεία Αξιολόγησης και Ρύθμισης της Τεχνητής Νοημοσύνης με επίκεντρο την οργανική ετοιμότητα και ρυθμιστικές προβλέψεις τεχνικού χαρακτήρα.

Το Ινστιτούτο, συμπληρωματικά με την ανωτέρω αξιολόγηση, η οποία επικεντρώνεται στα θεμελιώδη δικαιώματα βάσει των όσων ορίζει το άρθρο 27 του Κανονισμού για την Τεχνητή Νοημοσύνη, παραθέτει τις παρακάτω πηγές, ως συμπληρωματικό υλικό ενημέρωσης για τους ευρωπαϊκούς κανόνες συμμόρφωσης για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI compliance).

<p>Harvard Journal of Law & Technology Volume 35, Number 1 Fall 2021 AN INSTITUTIONAL VIEW OF ALGORITHMIC IMPACT ASSESSMENTS Andrew D. Selbst:</p>	<p>Περισσότερα στοιχεία για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων αλγορίθμων, τις επονομαζόμενες AIAs, θα βρείτε στο παρόν άρθρο, το οποίο ερευνά τους πιθανούς τρόπους εφαρμογής των αξιολογήσεων αυτών, με την αγαστή συνεργασία του ιδιωτικού τομέα. Ο συγγραφέας θέτει ως προϋπόθεση αποτελεσματικής εφαρμογής των αξιολογήσεων αυτών την πλήρη κατανόηση της λειτουργίας των ιδιωτικών και δη των τεχνολογικών επιχειρήσεων.</p>
<p>Big Data and Society, Volume 8 , Issue 1, Jan 2021: The algorithm audit: Scoring the algorithm that score us: Shea Brown, Jovana Davidovic and Ali Hasan</p>	<p>Το άρθρο πραγματεύεται την αξιολόγηση από ηθικής πλευράς του συστήματος αξιολόγησης που θα χρησιμοποιηθεί για τον έλεγχο της εφαρμογής της τεχνητής νοημοσύνης. Θέτει δηλαδή τις ελάχιστες ηθικές παραμέτρους που πρέπει να πληροί το σύστημα αξιολόγησης που θα</p>

	<p>χρησιμοποιηθεί για την χρήση της τεχνητής νοημοσύνης.</p>
<p>CNIL : Self-assessment guide for artificial intelligence (AI) systems</p>	<p>Πρόκειται για συστήματα αυτοαξιολόγησης για την χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Η Γαλλική Αρχή Προστασίας Δεδομένων προσφέρει δωρεάν και σε ελεύθερη χρήση στο διαδίκτυο σύστημα αυτοαξιολόγησης για την χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης το οποίο φέρει τη μορφή ερωταπαντήσεων (quiz) και διακρίνεται σε τουλάχιστον επτά (7) φύλλα ερωταπαντήσεων τα οποία αναφέρονται τόσο στο διάστημα πριν την χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης όσο και κατά το διάστημα συλλογής δεδομένων , ανάπτυξης και εκπαίδευσης αλγορίθμου, χρήσης τεχνητής νοημοσύνης στον τομέα της παραγωγής, διασφάλισης της προστασίας των δικαιωμάτων των υποκειμένων και της δυνατότητας συμμετοχής των ίδιων όσο τέλος και της αξιολόγησης συνολικά της εναρμόνισης με το κανονιστικό πλαίσιο εφαρμογής της τεχνητής νοημοσύνης.</p>
<p>UNICRI and INTERPOL: Responsible AI Innovation in Action Workbook (Revised February 2024</p>	<p>Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο - workbook , είναι σχεδιασμένο για ομάδες που αναλαμβάνουν να χρησιμοποιήσουν συστήματα τεχνητής νοημοσύνης στον τομέα της ασφάλειας και πρόληψης εγκλήματος.</p> <p>Περιλαμβάνει σχεδιαγράμματα και ερωτηματολόγια που αναφέρονται σε ολόκληρο τον κύκλο εφαρμογής συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Ειδικότερα , περιέχει σχεδιαγράμματα που αφορούν τις αρχές που πρέπει να λάβει υπόψιν της η ομάδα εργασίας πριν ξεκινήσει την χρήση του συστήματος ,</p>

	<p>την στοχοθεσία της ομάδας , τον καθορισμό υπευθύνων για την χρήση τους, αλλά και όσων θα επηρεαστούν από την εφαρμογή τους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην απαίτηση να καταβληθεί προσπάθεια για την ενεργή συμμετοχή όσων θα επηρεαστούν από την χρήση των συστημάτων. Περιλαμβάνει ακόμη, αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μέσω της σύγκρισης με τα επιθυμητά αποτελέσματα που είχαν τεθεί κατά το στάδιο της στοχοθεσίας. Φυσικά κρίσιμη κρίνεται η αξιολόγηση εκ των προτέρων των κινδύνων που εγκυμονεί το στάδιο της εφαρμογής του συστήματος.</p>
<p>https://www.csustan.edu/sites/default/files/risk_assessment_questionnaire.xlsx: California State University, Stanislaus, Risk assessment questionnaire</p>	<p>Πρόκειται για την αμερικανική εκδοχή μοντέλου αξιολόγησης. Περιλαμβάνει επτά βήματα για την αξιολόγηση των κινδύνων της χρήσης του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης. Εμφανίζει αρκετές ομοιότητες με εκείνο των ευρωπαϊκών χωρών , ωστόσο διαφέρει στη δομή και στην προτεραιοποίηση που θέτει.</p>
<p>Artificial intelligence and evaluation: Emerging technologies and their implications for evaluation, Edited by Steffen Bohni Nielsen, Francesco Mazzeo Rinaldi and Gustav Jakob Petersson</p>	<p>Το συγκεκριμένο επιστημονικό πόνημα ασχολείται με το πώς η τεχνητή νοημοσύνη επιδρά στις μεθόδους αξιολόγησης και πώς όσοι ασχολούνται με μεθόδους αξιολόγησης πρέπει να μάθουν να χρησιμοποιούν κατάλληλα τα νέα εργαλεία που τους προσφέρει η τεχνητή νοημοσύνη.</p>
<p>Microsoft Responsible AI Impact Assessment Template</p>	<p>Το Microsoft Responsible AI Impact Assessment Template αποτελεί ένα πρακτικό εργαλείο για οργανισμούς που επιδιώκουν να αναπτύξουν και να χρησιμοποιήσουν την ΤΝ με</p>

	<p>υπευθυνότητα. Παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο αξιολόγησης, εξετάζοντας το σύστημα, τις προβλεπόμενες χρήσεις, τους πιθανούς κινδύνους και τον αντίκτυπο στους ενδιαφερόμενους φορείς. Εστιάζει σε κρίσιμους παράγοντες, όπως η δικαιοσύνη, η διαφάνεια, η λογοδοσία και η συνεχιζόμενη παρακολούθηση των συστημάτων TN, διασφαλίζοντας ότι οι οργανισμοί εφαρμόζουν υπεύθυνες πρακτικές ανάπτυξης. Με την υιοθέτησή του, οι οργανισμοί μπορούν να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των ενδιαφερόμενων μερών, να διαχειριστούν ηθικά και νομικά ζητήματα και να ευθυγραμμίσουν τις πρακτικές τους με τα πρότυπα υπεύθυνης τεχνητής νοημοσύνης.</p>
Cisco AI Readiness Assessment	<p>Το Cisco AI Readiness Assessment προσφέρει ένα εργαλείο για την αξιολόγηση της οργανωτικής ετοιμότητας σε σχέση με την τεχνητή νοημοσύνη, παρέχοντας σαφή εικόνα των δυνατοτήτων και αδυναμιών ενός οργανισμού. Βασίζεται σε έξι βασικούς πυλώνες—Στρατηγική, Υποδομή, Δεδομένα, Διακυβέρνηση, Ταλέντο και Κουλτούρα—οι οποίοι καθορίζουν το επίπεδο προετοιμασίας για την υιοθέτηση TN. Αναλύει παράγοντες όπως η υπολογιστική ισχύς και επεκτασιμότητα, η ποιότητα δεδομένων, η συμμόρφωση με κανονισμούς, η εκπαίδευση των εργαζομένων και η οργανωτική προσαρμοστικότητα. Μέσω αυτής της αξιολόγησης, οι οργανισμοί μπορούν να καθορίσουν το στάδιο ετοιμότητάς τους (από «Μη Προετοιμασμένοι» έως «Πλήρως Προετοιμασμένοι»), να εντοπίσουν κενά και να διαμορφώσουν έναν στρατηγικό</p>

	<p>οδικό χάρτη για την ασφαλή και αποδοτική ενσωμάτωση της ΤΝ στις διαδικασίες τους.</p>
<p>HackerOne AI Risk Readiness Self-Assessment Tool</p>	<p>Η εισαγωγή τεχνητής νοημοσύνης συνοδεύεται από αυξημένους κινδύνους ασφαλείας, οι οποίοι απαιτούν στοχευμένη αξιολόγηση και διαχείριση. Το HackerOne AI Risk Readiness Self-Assessment Tool είναι ένα διαδραστικό εργαλείο που βοηθά τους οργανισμούς να αξιολογήσουν το επίπεδο ετοιμότητάς τους απέναντι στις απειλές ΤΝ. Περιλαμβάνει εννέα βασικά ερωτήματα, εστιάζοντας σε περιουσιακά στοιχεία ΤΝ, στάδιο ανάπτυξης, στρατηγικές ασφάλειας και απαιτήσεις συμμόρφωσης. Οι οργανισμοί λαμβάνουν εξατομικευμένες στρατηγικές διαχείρισης κινδύνων, με έμφαση στην προστασία από εκμετάλλευση ευπαθειών, AI-powered phishing και άλλες απειλές. Το εργαλείο προτείνει συγκεκριμένες παρεμβάσεις, όπως penetration testing, bug bounty programs και AI red teaming, ενισχύοντας τη συνολική στρατηγική ασφάλειας και διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με κανονιστικά πλαίσια.</p>
<p>Confronting Catastrophic Risk: The International Obligation to Regulate Artificial Intelligence</p>	<p>Η μελέτη αυτή εξετάζει την υπαρξιακή απειλή που ενδέχεται να δημιουργήσει η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης και αναλύει τις υποχρεώσεις του διεθνούς δικαίου στη ρύθμιση της ΤΝ. Οι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι η τρέχουσα ρύθμιση επικεντρώνεται σε θέματα ασφαλείας, προστασίας δεδομένων και καταναλωτικής πολιτικής, χωρίς να αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο καταστροφικών συνεπειών από την</p>

	ανεξέλεγκτη εξέλιξη της ΤΝ. Το κείμενο βασίζεται στην αρχή της προφύλαξης (precautionary principle), η οποία επιτάσσει ότι τα κράτη πρέπει να λαμβάνουν προληπτικά μέτρα ακόμη και όταν δεν υπάρχει πλήρης επιστημονική βεβαιότητα.
--	---

© Το παρόν αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας που ανήκει στο Ινστιτούτο "Rythmisis" και τους συντελεστές του. Απαγορεύεται η άνευ άδειας αναπαραγωγή με ή χωρίς τροποποίηση, η τροφοδότηση σε συστήματα μηχανικής μάθησης (machine learning algorithms) καθώς και η άνευ άδειας διάθεση σε τρίτα μέρη.